

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΖΩΣΙΜΑΙΑΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΑΣΙΟΥΜΗΣ

Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΠΕΤΗΣ

Ερευνητής - Συγγραφέας

*Δυο διακεκριμένοι απόφοιτοι
της Ζωσιμαίας Σχολής*

Τιμητική Εκδήλωση του Συνδέσμου

Δεκέμβριος 1996

**ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΖΩΣΙΜΑΙΑΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΑΣΙΟΥΜΗΣ

Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΠΙΕΤΗΣ

Ερευνητής - Συγγραφέας

*Δυο διακεκριμένοι απόφοιτοι
της Ζωσιμαίας Σχολής*

Τιμητική Εκδήλωση του Συνδέσμου

Δεκέμβριος 1996

Εκδόθηκε με δαπάνη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Πανεπιστημιούπολη Δουρούτης, τηλ. 41.801.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ικανοποιώντας κοινή επιθυμία πολλών συμπατριωτών μας που συνδέθηκαν, είτε ως φοιτήσαντες, είτε ως διδάξαντες, με τη γεραρά Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων, ιδρύσαμε το 1995 το Σύνδεσμο Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων.

Σκοποί αυτού του Συνδέσμου είναι η αλληλεγγύη των μελών του, η διατήρηση δεσμών ανάμεσα σ' αυτούς που αποφοίτησαν από τη Ζωσιμαία Σχολή ή δίδαξαν σ' αυτή, η συμβολή, με κάθε νόμιμο μέσο και ενέργεια στην αναβάθμιση της ιστορικής Ζωσιμαίας Σχολής, η προβολή του έργου της και των μαθητών της που διαδραμάτισαν και εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κοινωνία.

Για την υλοποίηση αυτών των σκοπών ο Σύνδεσμός μας αποφάσισε να οργανώσει μια σειρά από εκδηλώσεις για να τιμήσει μαθητές της Ζωσιμαίας που διακρίθηκαν για το έργο τους και για το ήθος τους.

Η πρώτη απ' αυτές τις εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκε στο «ΞΕΝΙΑ» Ιωαννίνων, στις 14 Δεκεμβρίου 1996, κατά την οποία τιμήθηκαν δυο διακεκριμένοι μαθητές της Ζωσιμαίας Σχολής: Ο καθηγητής της Χειρουργικής της Ιατρικής Σχολής Ιωαννίνων Διαμάντης Κασσιούμης και ο ερευνητής και συγγραφέας Στέφανος Μπέτης.

Η εκδήλωση, στην οποία παραβρέθηκαν πολλοί απόφοιτοι και διδάξαντες της Ζωσιμαίας Σχολής, υπήρξε συγκινητική. Σκεφτήκαμε, λοιπόν, να περιλάβουμε σε ένα βιβλίο όλα όσα ειπώθηκαν κατά την ωραία αυτή εκδήλωση.

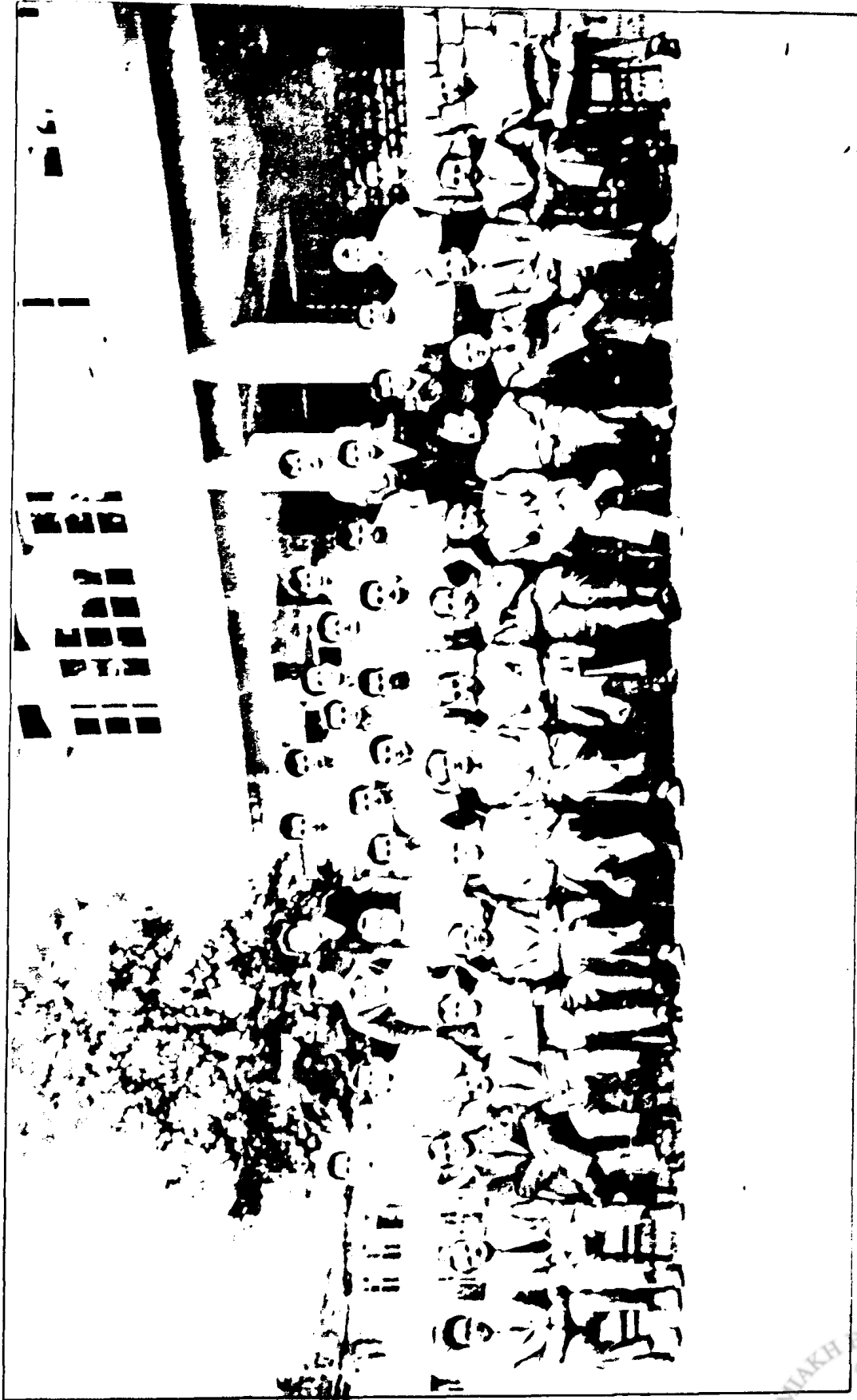
Για το σκοπό αυτό απευθυνθήκαμε στο Πρυτανικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων το οποίο ομόφωνα ενέκρινε το αίτημά μας να εκδώσει το Πανεπιστημιακό Τυπογραφείο το βιβλίο με θέμα την εκδήλωση που πραγματοποίησε ο Σύνδεσμος για να τιμήσει το Διαμάντη Κασσιούμη και το Στέφανο Μπέτη. Για την προσφορά αυτή εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες.

Κρίνουμε, τέλος, σκόπιμο, πριν από την παρουσίαση της εκδήλωσης να παραθέσουμε, σ' αυτό το βιβλίο, ορισμένα βασικά στοιχεία γύρω από την ιστορία και τη δράση της γεραράς Ζωσιμαίας Σχολής.

Για το Σύνδεσμο Αποφοίτων
Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Η' (Κλασσικού) τάξις Ζ.Σ. (1958)

ΖΩΣΙΜΑΙΑ ΣΧΟΛΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αν τα Γιάννινα καθιερώθηκαν στην παράδοση ως «πρώτα και στα γράμματα», αυτό οφείλεται και στη Ζωσιμαία. Όλα τα σχολεία που λειτούργησαν, κατά καιρούς, στα Γιάννινα, πρόσφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες: πάνω απ' όλα όμως στέκεται η Ζωσιμαία Σχολή.

Βρισκόμαστε στα 1820. Δύο λαμπρές Σχολές της πόλης, η Μπαλαναία και η Καπλάνειος, καταστράφηκαν και σταμάτησαν να λειτουργούν, κατά την πολιορκία και πυρπόληση των Ιωαννίνων απ' τα στρατεύματα του σουλτάνου που ήρθε εναντίον του Αλή πασά. Μαζί με τις Σχολές αυτές καταστράφηκαν και οι πλούσιες βιβλιοθήκες τους. Η παιδεία στα Γιάννινα περνάει μεγάλη δοκιμασία. Η μεγάλη Επανάσταση του 1821, που ακολούθησε, πρόσφερε ωραίες, αλλά μάταιες, ελπίδες για την απελευθέρωση της Ηπείρου. Τότε ακριβώς φάνηκε για μια ακόμη φορά η ευεργετική διάθεση των Ζωσιμάδων. Πληροφορήθηκαν ότι είχε αρχίσει η επιστροφή των Γιαννιωτών στα πάτρια και η πόλη ξανάβρισκε το ρυθμό της.

Νικόλαος Ζωσιμάς

Έτσι, στα 1828, μετά το τέλος του αγώνα της ανεξαρτησίας και τη σύσταση του πρώτου ελληνικού κράτους, αποφάσισαν να συστήσουν «σχολείον φερώνυμον» στα Γιάννινα και να δώσουν σ' αυτό όλα τα μέσα για να εξακολουθήσει η πόλη να προσφέρει τις πολύτιμες εκπαιδευτικές της υπηρεσίες στο Έθνος.

Ο αλύτρωτος Ελληνισμός για τρεις μεγάλες Σχολές μπορεί να καυχιέται: Για τη Ζωσιμαία Σχολή στα Γιάννινα, για τη Μεγάλη του Γένους Σχολή στην Κωνσταντινούπολη, και για την Ευαγγελική Σχολή στη Σμύρνη. Η προσφορά τους αναγνωρίστηκε επίσημα από το ελεύθερο ελληνικό κράτος: το Πανεπιστήμιο Αθηνών δεχόταν τους απόφοιτους αυτών των Σχολών χωρίς εξετάσεις: αυτό δείχνει πόσο αξιόλογη ήταν η εργασία που γινόταν σ' αυτές τις Σχολές.

Απ' το 1828, λοιπόν, αρχίζει η μακροχρόνια και πλούσια ιστορία της Ζωσιμαίας που είναι, θα λέγαμε, και ιστορία της πόλης μας. Αν η Ζωσιμαία Σχολή έχει να παρουσιάσει αξιόλογη, κατά κοινή ομολογία, δράση, αυτό το οφείλει, κατά κύριο λόγο, στους Γυμνασιάρχες της. Ανάμεσα σ' αυτούς ο Κρανάς, ο Σακελλάριος, ο Κανάρης, ο Πανταζής, ο Καλούδης, ο Σούλης, ο Παπανικολάου, που κατέστησαν τη Ζωσιμαία εστία παιδείας ουσιαστικής. Και δίπλα σε αξιόλογους Γυμνασιάρχες στάθηκαν πολλοί και αξιόλογοι δάσκαλοι. Όλοι αυτοί είχαν ένα κοινό γνώρισμα: την πίστη στην αξία της παιδείας· αυτή τη θεωρούσαν ως το τελειότερο μέσο για την ανάσταση του Γένους. Έτσι η γεραρά Ζωσιμαία, επί ολόκληρες δεκαετίες μεταλαμπάδευε το φως της ελληνικής παιδείας και είχε καταστεί, κατά το Γυμνασιάρχη Πανταζή, «μουσαίος λαμπτήρ» που έδιωχνε τα σκοτάδια απ' τις ψυχές των παιδιών της Ηπείρου και προετοίμαζε την εθνική της αποκατάσταση με τη λαμπρή παιδεία που πρόσφερε στα παιδιά της.

Η ίδια ευεργετική επίδραση της Σχολής εξακολουθεί να υπάρχει και μετά την απελευθέρωση της πόλης απ' τους Τούρκους, στα 1913. Η Σχολή, ιδιαίτερα απ' τη δεκαετία του 1930, με Γυμνασιάρχη τον αείμνηστο Χρίστο Σούλη, οργανώνεται κατά τέλειο τρόπο. Το γόητρό της κυριαρχεί στη συνείδηση των Ηπειρωτών. Η Σχολή γίνεται, παράλληλα, κέντρο πνευμα-

Δεύτερο διδακτήριο, 1834-1901

τικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων. Η δράση της γίνεται γνωστή σ' ολόκληρη την Ελλάδα. Η Πολιτεία, εξαιτίας των υπηρεσιών της προς το Έθνος και σε ένδειξη τιμής και ευγνωμοσύνης προς τους Ζωσιμάδες, ανακήρυξε, το 1937, τη Ζωσιμαία Σχολή Πρότυπο Γυμνάσιο. Την ίδια χρονιά το Πανεπιστήμιο Αθηνών, «τιμής ένεκεν» απένειμε στη Ζωσιμαία Σχολή αναμνηστικό μετάλλιο, σε αναγνώριση του έργου της Σχολής.

Παλιά Ζωσιμαία Σχολή (3ο διδακτήριο 1905-1940)

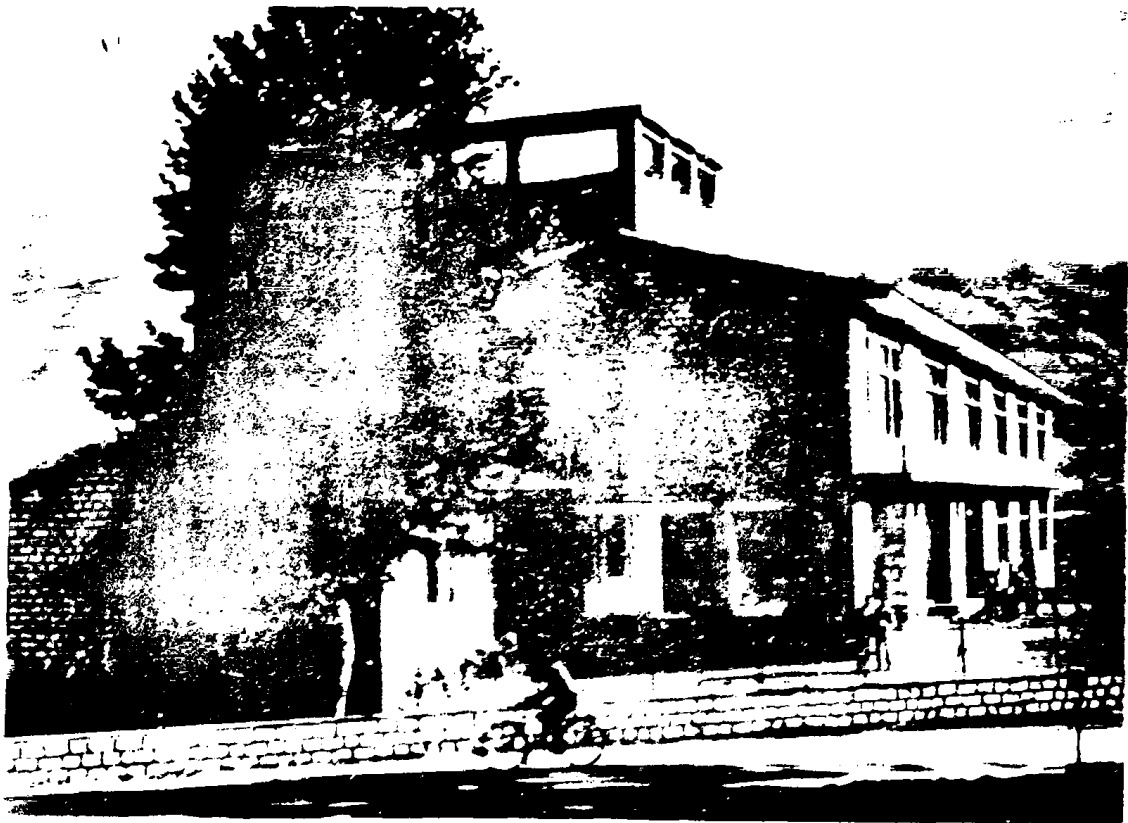
Ο πόλεμος του 1940 υπήρξε, όπως και για ολόκληρη την Ελλάδα, οδυνηρός για τη Σχολή. Εξίσου οδυνηρή υπήρξε η περίοδος της Κατοχής και του Εμφύλιου που ακολούθησε. Μετά τον Εμφύλιο όμως η Σχολή ξαναβρίσκει το δρόμο της. Ακολούθησε, βέβαια, η Σχολή την πορεία που ακολούθησαν και τα υπόλοιπα σχολεία της Πατρίδας μας. Η αίγλη όμως της Ζωσιμαίας δεν έσβησε. Μπορεί, κατά τα χρόνια που ακολούθησαν, η επιλογή του προσωπικού να μη γινόταν, όπως πιο πριν, με αυστηρά κριτήρια. Τα κριτήρια όμως, για την επιλογή των μαθητών ήταν αυστηρά. Οι μαθητές που τελείωναν το Δημοτικό Σχολείο, έπρεπε να αισθανόταν αρκετά ικανοί για να προσέλθουν στις εξετάσεις της Ζωσιμαίας Σχολής και να διεκδικήσουν μια θέση στους κόλπους της. Αυτός ήταν βασικά ο λόγος που στη Ζωσιμαία, μέχρι την εποχή που καταργήθηκαν οι εξετάσεις για το Γυμνάσιο, φοιτούσαν μαθητές αριστούχοι, όχι μόνο από την πόλη των Ιωαννίνων, αλλά και από πολλά μέρη της Ηπείρου. Έτσι η Ζωσιμαία Σχολή συνέχιζε να τροφοδοτεί τις Ανώτατες Σχολές της πατρίδας μας με άριστους απόφοιτους και την ελληνική κοινωνία με λαμπρούς επιστήμονες. Συνέχισε, μέχρι πρόσφατα, μια λαμπρή παράδοση εκατόν πενήντα και πλέον ετών.

Ο Σύνδεσμος Αποφοίτων και Διδάξαντων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων, που ιδρύθηκε πριν λίγο καιρό στην πόλη μας έχει θέσει, ανάμεσα στους άλλους στόχους του ως στόχο πρωταρχικό την αναβάθμιση της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων. Είναι, πιστεύουμε, χρέος όλων μας να

βοηθήσουμε ώστε η Ζωσιμαία Σχολή να συνεχίσει να προσφέρει, υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες, τις πολύτιμες υπηρεσίες της προς την πόλη και την Ήπειρο.

Η εκπλήρωση αυτού του χρέους υπαγορεύεται, πρώτα, από λόγους ιστορικούς: η Ζωσιμαία Σχολή δεν είναι απλώς ένα απ' τα πολλά Γυμνάσια του Κράτους, αλλά γεραρά και ιστορική Σχολή, φάρος πνευματικός του Έθνους που φώτισε γενιές αναρίθμητες Ελληνοπαίδων επί πολλές δεκαετηρίδες και μεταλαμπάδευσε τα πνευματικά αγαθά του προγονικού μας πολιτισμού.

Ζωσιμαία Σχολή. Το νέο διδακτήριο. Εγκαινιάστηκε στις 8-11-1957.

Υπαγορεύεται, έπειτα, από λόγους εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς. Είναι πια κοινή η διαπίστωση όλων μας πως η παιδεία στον τόπο μας είναι, εδώ και αρκετά χρόνια, σε βαθμό ανησυχητικό, υποβαθμισμένη. Οι συνέπειες απ' αυτή την κατάσταση είναι τεράστιες. Μεγάλες κοινωνικές ομάδες βρίσκονται σε πλήρη αδυναμία να αντιμετωπίσουν τεράστια έξοδα. Η συνταγματική επιταγή για ισότητα ευκαιριών στη μόρφωση καταστρατηγείται.

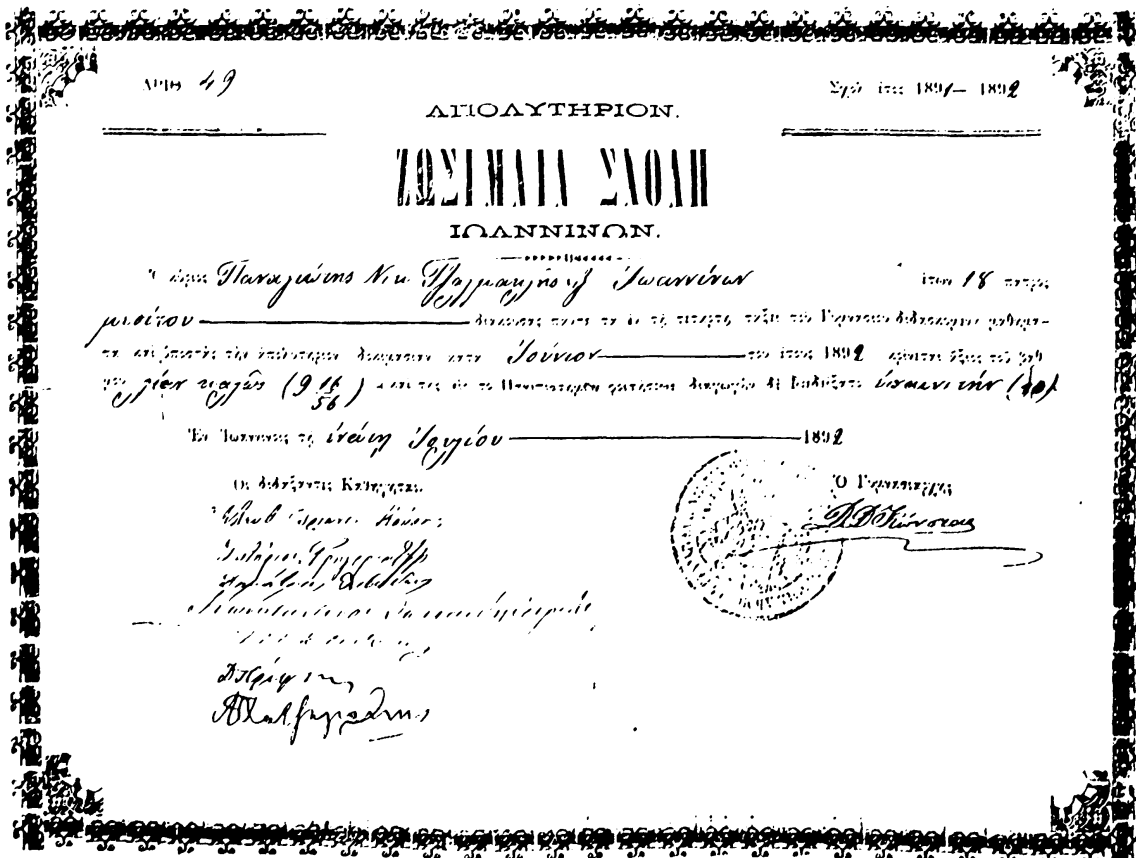

Με την αναβάθμιση της Ζωσιμαίας Σχολής θα γίνει το πρώτο, και αποφασιστικό βήμα, για την αναβάθμιση όλων των σχολείων της πόλης, ώστε τα Γιάννινα να συνεχίσουν να παίζουν, και πάλι, πρωτοποριακό ρόλο στον τομέα της εκπαίδευσης, να γίνουν και πάλι «πρώτα και στα γράμματα».

Πώς θα πραγματοποιηθεί, τώρα, αυτή η αναβάθμιση;

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου μας συζήτησε το θέμα με αρμόδιους εκπαιδευτικούς φορείς και κατέληξε στις δύο παρακάτω εναλλακτικές προτάσεις.

1) Να γίνει η Ζωσιμαία, όπως ήταν και παλιότερα, πρότυπο Σχολείο. Η υλοποίηση αυτής της πρότασης, απαιτεί ανάλογη νομοθετική ρύθμιση από το Υπουργείο Παιδείας, στα πλαίσια μιας γενικότερης εκπαιδευτικής πολιτικής που θα έχει σαν στόχο τη γενικότερη αναβάθμιση της εκπαίδευσης στη χώρα μας. Κάτι τέτοιο αποτελεί σήμερα επιτακτική ανάγκη, αν λάβουμε υπόψη μας τις δύσκολες συνθήκες κάτω από τις οποίες καλούμαστε να ανταγωνιστούμε τους άλλους λαούς στα πλαίσια της Ενωμένης Ευρώπης.

Το απολυτήριο του Π. Τζαμακλή (1892)

2) Να γίνει και το Λύκειο της Ζωσιμαίας Πειραματικό Σχολείο, όπως είναι και το Γυμνάσιο, με βάση το άρθρο 31 του ν. 1566//85. Το άρθρο αυτό, προβλέπει τη λειτουργία πειραματικών Γυμνασίων και Λυκείων στην Έδρα κάθε Π.Ε.Κ. δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που έχουν σαν σκοπό την πειραματική επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού και την πειραματική εφαρμογή προγραμμάτων και μεθόδων διδασκαλίας. Στο ίδιο άρθρο, επίσης προβλέπεται ίδρυση πειραματικών σχολείων στις έδρες των Α.Ε.Ι., στα οποία λειτουργούν, όπως στην πόλη μας, τομείς ή τμήματα παιδαγωγικής.

Και στη μια και στην άλλη περίπτωση η Ζωσιμαία Σχολή —Γυμνάσιο και Λύκειο— πρέπει να λειτουργήσουν, με περιορισμένο αριθμό τμημάτων, σε ενιαίο χώρο, στο κτίριο της νέας Ζωσιμαίας Σχολής. Και όχι απλώς να λειτουργήσει σαν ένα κοινό Γυμνάσιο, αλλά με όλες εκείνες τις απαραίτητες συνθήκες που θα τις δώσουν τη δυνατότητα να συνεχίσει, και σήμερα, τον ιστορικό της ρόλο. Αυτό απαιτούν οι δύσκολες συνθήκες στις οποίες βρίσκεται σήμερα η χώρα μας· δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η κατάσταση που επικρατεί στον κοινωνικό και οικονομικό χώρο δεν είναι άσχετη με την κατάσταση της παιδείας. Αυτό απαιτεί η ιστορία της πόλης και της Σχολής. Αυτό, τέλος, απαιτεί ο σεβασμός προς τη μνήμη των Ζωσιμάδων: πριν από 155 χρόνια, τότε που το μεγαλύτερο μέρος της πατρίδας μας ήταν βυθισμένο σε βαθύ πνευματικό σκοτάδι, ο τελευταίος της Ζωσιμαίας Αδελφότητας, Νικόλαος Ζωσιμάς, εξέφραζε, με τη διαθήκη του την επιθυμία και εξασφάλιζε όλες τις οικονομικές προϋποθέσεις να λειτουργήσει η Ζωσιμαία Σχολή «*κατ' ίχνος της πεφωτισμένης Ευρώπης*».

Αυτό το χρέος καλούμαστε να εκπληρώσουμε σήμερα. Χρωστάμε σ' όσους πέρασαν, θα ρθούνε, θα περάσουν. Χρωστάμε σε τούτη την πόλη, χρωστάμε, πρώτα απ' όλα, στη νεολαία μας.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΘΩΜΑ ΜΠΑΪΡΑΚΤΑΡΗ

Εκλεκτοί μας προσκεκλημένοι,

Αγαπητοί Ζωσιμάδες,

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου μας, του οποίου έχω την μεγάλη τιμήν να προϊσταμαι, σας καλωσορίζω στην αποψινή εορταστική μας εκδήλωση, την οποίαν διοργανώνει ο σύνδεσμός μας εις τον αντάξιον της ξενίας τούτον χώρον δια να τιμήσει δύο επίλεκτα και διακεκριμένα μέλη της πνευματικής μας οικογενείας των Ζωσιμάδων και να επικοινωνήσουν επί τη ευκαιρία τα μέλη μας. Όπως είναι ήδη γνωστόν, πρόκειται για τον διακεκριμένον πανεπιστημιακόν διδάσκαλον και ακαταπόνητον εργάτην της τέχνης και επιστήμης του Ιπποκράτους, χειρουργόν κ. Αδαμάντιον Κασσιούμην, από το Σταυράκι των Ιωαννίνων και αριστούχο απόφοιτον της σχολής μας το 1946.

Επίσης τον φίλτατον σεμνόν διδάσκαλον, «τον βιώσαντα λάθρα», τον ακαταπόνητον επί πενήντα περίπου έτη, μελετητή και ερευνητή και συγγραφέα, ιστορικόν και λαογράφον κ. Στέφανον Μπέτην καταγόμενον από την γενέτειρα των Ζωσιμάδων, του Καπλάνη και του Γούδα, Γραμμένο και αριστούχο απόφοιτο της σχολής μας το 1938. Περί της προσωπικότητος και της προσφοράς τούτων εις τον χώρον των δραστηριοτήτων αυτών, θα μας απευθύνει εν συνεχεία τον λόγον, ο στυλοβάτης του συνδέσμου μας αγαπητός κ. Σπύρος Εργολάβος. Επιβραβεύσεις θα ακολουθήσουν και άλλαι εις αναλόγους εκδηλώσεις, διότι σήμερα είναι η απαρχή.

Εκείνο όμως που θα προκύψει, είναι ότι η υπεραφθονία των διακεκριμένων προσωπικοτήτων του συνδέσμου μας, εις όλους τους χώρους της

Ο Πρόεδρος κ. Θ. Μπαϊρακτάρης
στο βήμα

επιστήμης, της τέχνης, ως και άλλων δραστηριοτήτων, θα μας υποχρεώσει εις ομαδικές επιβραβεύσεις και τούτο διότι ο σπόρος της Ζωσιμαίας παρακαταθήκης, έπεσε εις γην αγαθήν και απέδωσε εκατονταπλασίονας καρπούς κατά την ρήσιν του Ευαγγελίου.

Η αποψινή πληθωρική και εγκάρδιος συγκέντρωσίς μας, αποβλέπει και εις το να επικοινωνήσουμε ως μέλη της πνευματικής μας οικογενείας, ως ομογάλακτοι αδελφοί, και να ζήσουμε έστω και για λίγο με τας αναμνήσεις της μαθητικής μας εποχής στην πανεύφημη Ζωσιμαία Σχολή μας.

Ακόμη δε και να ενημερωθούμε, έστω και εν συντομία δια θέματα που απησχόλησαν τον σύνδεσμό μας, και ασφαλώς μας ενδιαφέρουν.

Δεν μου είναι δυνατόν να αποκρύψω την μεγάλη μου συγκίνηση, την χαρά και την πολύ μεγάλη ικανοποίησίν μου, διότι αξιώνομαι και σήμερα να επικοινωνώ τόσον επίσημα, με όλους εσάς, τους κατά το πλείστον παλαιούς μαθητάς μου, κατά την επί 25 περίπου έτη υπηρεσίας μου, διδακτικήν και διοικητικήν εις την σχολήν μας.

Ο Σύνδεσμός μας συμπληρώνει ένα μόνον χρόνον παρουσίας.

Δεν είναι όμως καινούργιος, ιδρύθηκε το πρώτον το 1978 και λόγω δυσχερειών ατόνησε. Αυτόν τον Σύνδεσμο με την ιδίαν περίπου επωνυμίαν και τους ιδίους ακριβώς σκοπούς αναβιώσαμε δια να ανταποκριθεί εις την αποστολήν του και ιδού τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα.

1ον. Ο βασικώτερος και πρωταρχικός σκοπός του συνδέσμου μας, είναι η αναβάθμισις της σχολής μας.

Συγκεκριμένα, αποβλέπουμε η σχολή μας ή να λειτουργήσῃ ως πρότυπον σχολείον, όπως παλαιότερον, ή ως Πειραματικό σχολείο πανεπιστημιακής εποπτείας, όπως υπαγορεύει η νομοθεσία που ισχύει σήμεραν.

Τούτο, δεν θα είναι μόνον η δικαιωματική δικαίωσις και αποκατάστασις της σχολής μας, αλλά και κίνητρο προς αναβάθμισιν και των άλλων σχολείων.

Την 2αν Απριλίου του έτους που τελειώνει, υπεβλήθη πλήρες υπόμνημα προς την Νομαρχία μας, δια την σχετικήν εισήγησιν προς το Υπουργείο Παιδείας δια τα περαιτέρω. Ατυχώς μέχρι σήμεραν και παρά τας επιμόνους ενοχλήσεις μας, το υπόμνημα αναπαύεται σε κάποιο συρτάρι.

Προχθές εισέπραξα ένα καινούργιο Θα, παρακαλώ και ελπίζω να είναι το τελευταίο. Το σχετικό υπόμνημα, ευρίσκεται φωτοτυπημένο εις την Γραμματεία της εκδηλώσεως απόψε, όποιος ενδιαφέρεται να ενημερωθεί, ας το προμηθευθεί και θα με δικαιώσει.

2ον. Η πόλις των Ζωσιμάδων, δεν αξιώθηκε μέχρι σήμεραν, να υψώσῃ μνημείο, αντάξιο του αναστήματος και της προσφοράς των, παρ' ότι είχε προταθεί από το 1842.

Τότε, ολίγες ημέρες μετά τον θάνατο του Νικολάου Ζωσιμά το 1842, οι λόγιοι του έθνους, απεφάσισαν να τελέσουν επίσημο μνημόσυνο «των μακαρίων εκείνων ανδρών». Ταυτοχρόνως σκέφτηκαν να ανεγείρουν μνημείο αντάξιο της αρετής των Ζωσιμάδων. Εξέδωκαν μάλιστα και σχετικό ψήφισμα, το οποίο απηύθυναν προς ολόκληρο το έθνος.

Αυτό το μνημείο που δεν έγινε μέχρι σήμερα, ο Σύνδεσμός μας το δρομολόγησε και φιλοδοξεί να το πραγματοποιήσει.

Το υπόμνημα που υποβάλαμε προς τον Δήμον Ιωαννιτών, έγινε ευχαρίστως αποδεκτό:

Προ δεκαήμερου το Δημοτικό Συμβούλιο απεφάσισε να συγκροτηθεί ειδική ερανική επιτροπή δια την ανέγερσιν του μνημείου.

3ον. Το νεοκλασσικό κτίριο της Ζωσιμαίας Σχολής, απέναντι από τα ΚΤΕΛ, τρίτο κατά σειράν, έγινε το 1902--1905 κατά το πρότυπο του Πανεπιστημίου Αθηνών, με αρχιτέκτονα τον Περικλή Μελίρρυτο, αναμένει την ιστορική και αισθητική σωστή προβολή του, ως επίσημο πλέον σύμβολο της πόλεώς μας.

Η σχετική τεχνική μελέτη η οποία έχει ήδη εγκριθεί από όλη την σχετική

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου θ. Μπαϊρακτάρης απονέμει τα βραβεία στον Α. Κασσιόμη και Στ. Μπέτη.

ιεραρχία, προβλέπει, να κατεδαφιστούν τα εμπορικά κτίσματα επί της οδού Κοραή, ομοιόμορφα κιγκλιδώματα, όπως εις την πρόσοψιν να το περιβάλλουν, τα ΚΤΕΛ να απομακρυνθούν και ο χώρος των να διαμορφωθεί εις πάρκον, ίσως εκεί να τοποθετηθεί και το μνημείο των Ζωσιμάδων.

Το κτίριο να λειτουργήσει, όπως είχε προβλέψει ο αείμνηστος Αρχιεπίσκοπος Σπυρίδων, ως μουσείον ή άλλο πνευματικό ίδρυμα, εκτός από σχολείο. Αυτή είναι η πρότασις του δραστηρίου Συλλόγου του Α΄ Γυμνασίου με τον οραματιστή πρόεδρο φίλο μηχανικό Χρήστο Κοντογιάννη, και την αμέριστη συνεργασία του Συνδέσμου μας.

Ατυχώς και αυτό το θέμα ευρίσκεται εις πολύ κρίσιμο σημείο.

Παρ' ότι έχει εγκριθεί πίστωσης 100 εκατομμυρίων, κάποιες υπηρεσίες εδώ εις την πόλη μας καθυστερούν την προώθησιν με κάποια προσχήματα. Φαίνεται πως κάτι σάπιο υπάρχει στη Δανία.

Την ερχόμενη εβδομάδα, ο σύνδεσμός μας με τον σύλλογο του Α΄ Γυμνασίου και τον σύλλογο Γιαννιωτών, προγραμματίζουμε κοινήν σύστυψιν δια τα περαιτέρω.

4ον. Προς τους μαθητάς της σχολής μας Γυμνασίου και Λυκείου, συμπαρασταθήκαμε όσο μας ήταν δυνατόν περισσότερο.

Δύο φορές εβραβεύσαμε αριστούχους μαθητάς με τιμητικό δίπλωμα, χρηματικό ποσόν και το βιβλίο της σχολής μας, δια να γνωρίζουν την ιστορία της.

Επίσης προκηρύξαμε διαγωνισμό δια την καλύτεραν έκθεσιν, με σοβαρό χρηματικό βραβείο, με θέμα σχετικό με την Ηπειρωτική ευποιΐα.

5ον. Είχαμε προγραμματίσει, προσκυνηματική, πολιτιστική και ψυχαγωγική εκδρομή εις την Ρωσσίαν, εκεί όπου αναπαύονται πάρα πολλοί επώνυμοι και ανώνυμοι Ηπειρώται ευεργέται.

Μεταξύ αυτών και πέντε εκ των εξ αδελφών Ζωσιμάδων, ακόμη οι γνωστοί Χατζηκώστας, Καπλάνης, Μάνθος Ριζάρης, ο Φιλικός Τσακάλωφ και πολλοί άλλοι.

Κέντρο των εμπορικών δραστηριοτήτων στα Ηπειρωτόπουλα, που ξηνητεύτηκαν δια να αξιωθούν να γίνουν πάμπλουτοι, Ωνάσσηδες της εποχής εκείνης, και να αναδειχθούν σε μεγάλους ευεργέτες της μαρτυρικής από την μακρινή δουλεία πατρίδα μας, ήταν η Νίζνα, σημερινή ονομασία Νέζιν, 140 περίπου χιλιόμετρα ανατολικά του Κιέβου.

Θεωρούμε ιερό και επιβεβλημένο το χρέος μας, να επισκεφθούμε αυτούς τους τόπους, να γονατίσουμε από σεβασμό και ευγνωμοσύνη στους τάφους των και να κάνουμε εκεί το μνημόσυνό των. Με τη Νίζνα, το βασικό εμπορικό κέντρο των Ηπειρωτών Ευεργετών, θα προσπαθήσουμε σε συνεργασία με τον Δήμο μας, να κάνουμε αδελφοποίηση.

Υπάρχουν ακόμη εκεί και σήμερα κτίρια που έχουν ελληνικές επιγραφές. Δημοτικό σχολείο, παρθεναγωγείο και άλλα. Ήταν ανθηρή και πολυάνθρωπη γραικική παροικία με δύο εφημερίους και είχε την επωνυμία Γραικικό Μαγιστράτο Νίζνας, ήταν δηλ. επίσημος ελληνική κοινότητα.

Οι συνθήκες όμως που επικρατούν εκεί σήμερα δεν μας το επέτρεψαν και επιφυλασσομεθα δια το προσεχές μέλλον.

6ον. Προγραμματίζουμε έκθεσιν ενθυμίων της σχολής μας από της ιδρύσεώς της μέχρι σήμερα. Κυρίως έντυπα και φωτογραφία.

7ον. Προγραμματίζουμε έκθεση καλλιτεχνικής φωτογραφίας, υπό τον γενικόν τίτλον «Οι ομορφιές των Ιωαννίνων» του γνωστού καλλιτέχνη και αυτός Ζωσιμάς, Τένη Παναγιωτίδη.

8ον. Προγραμματίζουμε την έκδοση περιοδικού δια την ευρύτεραν επικοινωνία μας.

9ον. Προγραμματίζουμε να αποκτήσουμε ιδικήν μας Στέγην και τέλος 10ον. Βλέπετε ιεραρχήθησαν αι δραστηριότητές μας όπως αι δέκα εντολαί. Δέκατον λοιπόν και προσωρινά τέλος στις δραστηριότητές μας, τα οικονομικά μας. Δει δε χρημάτων ως άνδρες Ιωαννίται και άνευ τούτων κτλ. κτλ. Προς το παρόν, τα πενιχρά οικονομικά μας, προέρχονται από τας εγγραφάς και συνδρομάς των μελών μας.

Μόλις την περασμένη Δευτέρα εισπράξαμε επιχορήγησιν εκ 500.000 την οποίαν είχε την μεγάλη ευαισθησία να μας εγκρίνει ο αγαπητός Νομάρχης μας, Ζωσιμάς και αυτός και τον ευχαριστούμε.

Το πενιχρό μας ταμείο, ελαφρώς θεθερμάνθη. Ευελπιστούμε ότι θα είναι η αρχή και θα επακολουθήσουν και άλλες εισφορές και από άλλες πηγές και από μέλη μας ακόμη δια να πυρακτωθεί.

Είναι αυτονόητο ότι δια να ανταποκριθούμε, έχουμε ανάγκη και από ανάλογα χρήματα και δια τις δραστηριότητές μας και δια τον τελευταίο μας στόχο, να αποκτήσουμε ιδιόκτητον στέγην, γραφείον-εντευκτήριο δια την ευρύτεραν επικοινωνία μας.

Σήμερα με την αμέριστη συμπαράσταση του αγαπητού Σπύρου Εργολάβου, λειτουργούμε άνετα. Θαυμάσιο γραφείο με όλον τον εξοπλισμόν, τηλέφωνο, φως και όλα τα άλλα εντελώς αδαπάνως. Ακόμη και αναψυκτικά το καλοκαίρι, αφειψήματα τον χειμώνα και πολλά άλλα εκτός προγράμματος. Η δαπάνη όλων αυτών τουλάχιστον 200.000 μηνιαίως.

Χωρίς αυτή την γενναϊόδωρη προσφορά η λειτουργία μας θα ήταν προβληματική έως αδύνατη. Νομίζω, ότι εκφράζω και όλων σας την επιθυμία να τον ευχαριστήσω θερμά και επίσημα απόψε.

Ασφαλώς η εκτίμησις όλων μας είναι να αποκτήσουμε ιδικήν μας στέγην. Και ο τρόπος αποκτήσεως;

Μα είναι δυνατόν, τόσο αξιόλογοι μηχανικοί, τόσο δυναμικοί εργολάβοι, τόσο διακεκριμένοι ιατροί και βουλευταί, Γ. Γραμματείς, Νομάρχες, Δεσποτάδες, τόσο εύρωστοι οικονομικά επαγγελματίαι και όλοι εμείς οι υπόλοιποι, όλοι εμείς οι Ζωσιμάδες δεν θα ανταποκριθούμε στο προσκλητήριο;

Σήμερα ρίπτω τον σπόρον δια να φροντίσουμε να τον ποτίσουμε και να το καλλιεργήσουμε οικονομικά, βέβαια δια να δεντρώσει και είμαι βέβαιος ότι θα αξιωθούμε να εγκαινιάσουμε την ιδικήν μας στέγην, ανταξίαν του ονόματος των Ζωσιμάδων.

Πριν εγκαταλείψω αυτό το βήμα, θέλω να σας ευχαριστήσω δια την καλωσύνην και την υπομονήν που είχατε να με υποστήτε, αν και σε πάρα πολλούς είμαι γνωστός από τα περασμένα, και υπενθυμίζω και παρακαλώ, όσοι Ζωσιμάδες δεν είχαν την ευκαιρία να καταβάλλουν την συνδρομή των ή να εγγραφούν, η γραμματεία εις την είσοδον τους αναμένει ευχαρίστως. Και δωρεές είναι ευπρόσδεκτες.

Και τώρα, παρακαλώ τον επίσημο ομιλητή μας φίλτατον Σπύρον Εργολάβον, να με διαδεχθεί εις το βήμα, και να απεικονίσει με την δεξιοτεχνία του λόγου του τους τιμωμένους μας σήμερα Ζωσιμάδες. Ευχαριστώ.

*Η Η΄ τάξη του 1946 της Ζωσιμαίας Σχολής, με την κουκίδα
ο τιμώμενος κ. Κασιούμης*

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΠΥΡΟΥ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥ

Κυρίες και Κύριοι,

Όταν το Μάρτιο του 1842 αναγγέλθηκε στην Αθήνα ο θάνατος του Νικόλαου Ζωσιμά, συνήλθαν, μέσα σε λίγες μέρες, οι λόγιοι του Έθνους και αποφάσισαν να προβούν σε μια σειρά από εκδηλώσεις για να τιμήσουν τη φιλογενή αδελφότητα των Ζωσιμάδων «άνδρας, όπως είπαν, πολλές και μεγάλας ωφελείας τω Γένει παρεσχηκότας» με ένα δε ιστορικό ψήφισμα το οποίο απηύθυναν προς το Έθνος, δικαιολογούσαν αυτή την ενέργειά τους, τονίζοντας επιλογικά πως «το τιμάν τους αγαθούς Πάτριον τη Ελλάδι».

Πιστοί σ' αυτό το «πάτριον» και εμείς συγκεντρωθήκαμε απόψε για να τιμήσουμε, με τούτη τη σεμνή εκδήλωση, δυο «αγαθούς» Ζωσιμάδες: τον μέχρι πριν λίγους μήνες γνωστό σε όλους μας καθηγητή της χειρουργικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Διαμάντη Κασσιούμη και το γνωστό επίσης ερευνητή και συγγραφέα, Στέφανο Μπέτη.

Ο Σπ. Εργολάβος στο βήμα

Υπήρξαν και οι δυο τους λαμπροί μαθητές της γεραράς Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων. Αυτή η Σχολή για πολλούς και για πολλά μπορεί να σεμνύνεται, κατά τη μακροχρόνια και πλούσια ιστορική της πορεία.

Σεμνύνεται, πρώτα, για τους λαμπρούς Γυμνασιάρχες της. Αυτοί ήταν, σύμφωνα με τον κανονισμό, η ψυχή της Σχολής και σ' αυτούς οφείλει, σε μεγάλο βαθμό, το γόητρο και την προσφορά της.

Σεμνύνεται, έπειτα, για τους λαμπρούς δασκάλους της. Κοινό και βασικό γνώρισμά τους η πίστη στην αξία του δασκάλου και, μαζί μ' αυτή, η πίστη στην αξία της παιδείας· αυτή τη θεωρούσαν, μαζί με τον Κοραή, σαν το πιο τέλειο μέσο για την ανάταση και την προκοπή του Γένους.

Σεμνύνεται όμως, πάνω απ' όλα, για τους μαθητές της· αυτοί ήταν αφοσιωμένοι στα καθήκοντά τους· ένωσαν μέσα στα δίσεχτα χρόνια της σκλαβιάς και πολύ αργότερα, μέχρι τα τελευταία χρόνια, βαρύ το χρέος να δουλέψουν υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση των καθηγητών τους, μέσα σ' ένα κλίμα αμοιβαίας αγάπης και αυστηρότητας. Στο χώρο της Ζωσιμαίας Σχολής κατανοήθηκε, ίσως για πρώτη φορά, πως αν ο δάσκαλος δείχνεται αυστηρός στους μαθητές του, αυτό δεν το κάνει από κακία· το κάνει από βαθιά συναίσθηση του χρέους, από πραγματικό ενδιαφέρον για την πρόοδο και τη σταδιοδρομία των μαθητών του.

Ανάλογη με τα προσόντα που έπαιρναν στη Σχολή, ήταν και η σταδιοδρομία των μαθητών της Ζωσιμαίας. Έτσι, απ' την εποχή ακόμα του Αναστάσιου Σακελλάριου —ενός απ' τους πιο λαμπρούς Γυμνασιάρχες της Σχολής— όπως διηγείται ο Αραβαντινός, «εκ των τελειοφίτων της Ζωσιμαίας Σχολής ουκ ολίγοι εφάνησαν αρδεύσαντες του διδασκάλου της Ηλείου τα νάματα· συντόμως δ' ειπείν, τους θιασώτας και μύστας πάσης επιστήμης ερευνώντες, ευρίσκομεν εκατοντάδας αυτών διατελέσαντας και διατελούντας ιατρούς, δικηγόρους, θεολόγους, εμπόρους, υπαλλήλους, πολιτικούς τε και στρατιωτικούς, και εν τούτοις μητροπολίτας, επισκόπους και πάσης κληρικής τάξεως κατά το μάλλον ή ήττον αρουσθέντας νάματα διαυγή της πολυχεύμονος του Αναστασίου διανοίας».

Το έργο όμως της Σχολής συνεχίζεται με αμείωτο βαθμό και μετά την απελευθέρωση. Οι απόφοιτοι της Σχολής διέπρεψαν και διαπρέπουν σε όλους τους κλάδους. Χιλιάδες είναι και σήμερα οι νέοι που αποφοίτησαν απ' τη Ζωσιμαία· επιστήμονες διαπρεπείς, πετυχημένοι επαγγελματίες, άνθρωποι κοινωνικά καταξιωμένοι, τιμούν το όνομα της Ζωσιμαίας. Ανάμεσα σ' αυτούς και οι δυο εκλεκτοί «Ζωσιμάδες» που ο Σύνδεσμος Αποφοίτων και διδασκάντων τιμάει απόψε.

Α΄ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΑΣΙΟΥΜΗΣ

Γόνος αγροτικής οικογένειας απ' το Σταυράκι Ιωαννίνων ο Διαμάντης Κασιούμης. Παπούς και πατέρας υπήρξαν πρωτοπόροι του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος των Ιωαννίνων και ανάλωσαν τη ζωή τους στη βελτίωση της μοίρας των αγροτών της περιοχής μας. Αφοσιώθηκαν και οι δυο τους στην αγροτική ιδέα, χωρίς να υπολογίζουν κόπους και θυσίες. Σύμπτωση οδυνηρή η απώλεια στην ίδια ηλικία και των δύο· πέθαναν νωρίς, στα 53 τους χρόνια, πάνω στην εκτέλεση του καθήκοντος, αφήνοντας πίσω στην οικογένεια βασικά προβλήματα επιβίωσης.

Με τέτοια βαριά κληρονομιά απ' τον παπού και τον πατέρα, ο μικρός Διαμάντης Κασιούμης, τέλειωσε το τετρατάξιο Παυλίδειο Δημοτικό Σχολείο και, ύστερα από αυστηρές εξετάσεις, το Φθινόπωρο του 1939, γράφτηκε στην Α΄ τάξη του Οκτατάξιου τότε Γυμνασίου της Ζωσιμαίας Σχολής. Αποφοίτησε, τον Ιούλιο του 1946, με το βαθμό άριστα. Τρία ολόκληρα χρόνια όμως, εξαιτίας της δύσκολης οικονομικής κατάστασης, αναγκάστηκε να εργαστεί ως υπάλληλος στην Αγροτική Τράπεζα.

Το Σεπτέμβριο του 1949 έλαβε μέρος στις εισιτήριες εξετάσεις της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Πέτυχε δεύτερος, ανάμεσα σε 1500 υποψήφιους και έλαβε την προβλεπόμενη από τον τότε ισχύοντα νόμο υποτροφία. Δεν ίσχυε όμως ακόμα τότε ο θεσμός της αναβολής λόγω σπουδών και τον Ιούλιο του 1951 στρατεύεται.

Μετά την εκπλήρωση της πολύμηνης στρατιωτικής του θητείας μπόρεσε να συνεχίσει τις σπουδές του, βρίσκοντας φιλόξενη, όπως και τόσα άλλα Ηπειρωτόπουλα, τη Φοιτητική Εστία του Ιδρύματος Βαρώνου Μιχαήλ Τσοσίτσα. Έλαβε το πτυχίο της Ιατρικής στα 1958, και άρχισε αμέσως την εκπαίδευσή του στη χειρουργική ως άμεσος βοηθός, ειδικευόμενος στην Προπαιδευτική Χειρουργική κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών, με δάσκαλό του τον καθηγητή Κων/νο Αλιβιζάτο. Κατά το διάστημα αυτό εκτιμήθηκε η εξαιρετική επιστημονική του επίδοση, η συνεχής ετοιμότητά του, το εξαιρετικό ενδιαφέρον του, η αντοχή του και η παρουσία του στην κλινική, ανεξάρτητα από αργίες, γιορτές και διακοπές.

Στις αρχές του 1963 παίρνει την ειδικότητα της Γενικής Χειρουργικής, με το βαθμό άριστα, ύστερα από εξετάσεις, στις οποίες, ως πανεπιστημιακός βοηθός, δεν ήταν υποχρεωμένος να υποβληθεί.

Το 1964 αναγορεύεται Διδάκτωρ της Ιατρικής με Πειραματική Διδακτορική Διατριβή το θέμα της οποίας υπήρξε το μοναδικό στη διεθνή βιβλιογραφία. Βαθμός άριστα με έπαινο. Πέραν από τις υποχρεώσεις του στη Γενική Εκπαιδευτική Χειρουργική προστέθηκε ως εθελοντής στην ομά-

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΞΑΝΤΩΝ
ΖΩΣΙΜΑΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
"ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΔΕΣ"

ΑΠΟΝΕΜΕΙ

ΣΤΟΝ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟ ΚΑΣΙΟΥΜΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ

Για τη μακροχρόνια προσφορά του στην Ιατρική Επιστήμη, τη συμβολή του στην εδραίωση της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και τις πολύτιμες υπηρεσίες του προς το κοινωνικό σύνολο στον τομέα της υγείας.

Ιωάννινα 14 Δεκεμβρίου 1996
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο πρόεδρος

Θωμάς Μπαρακτάρης

Ο Γενικός Γραμματέας

Γεώργιος Βαζαλούκας

δα που είχε συσταθεί στην Πανεπιστημιακή Χειρουργική Κλινική με σκοπό να προωθήσει και να ενεργοποιήσει την Καρδιοχειρουργική υπό την εποπτεία και διεύθυνση του τότε συνεργάτη της Κλινικής, αργότερα υφηγητή και καθηγητή της Χειρουργικής Δημ. Λαζαρίδη. Έτσι η πρώτη Καρδιοχειρουργική Μονάδα στη χώρα μας γίνεται πραγματικότητα.

Ένας ακόμα τομέας στην κλινική αυτή που τράβηξε το ενδιαφέρον και σαγήνευσε το νεαρό τότε Διαμάντη Κασιούμη ήταν η Πειραματική Χειρουργική και το Πειραματικό Χειρουργείο της. Και στους δυο αυτούς επιπρόσθετους τομείς εκπαιδευτικής και επιστημονικής χειρουργικής δραστηριότητας εργάστηκε ακούραστα κατά τις απογευματινές ώρες μετά την εκπλήρωση των καθημερινών πρωινών συμβατικών υποχρεώσεων του στην Κλινική.

Τον Ιούνιο του 1967 έλαβε υποτροφία της Γαλλικής Κυβέρνησης και ταυτόχρονα εκπαιδευτική άδεια από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εργάστηκε κοντά στο διεθνούς φήμης καθηγητή της Χειρουργικής στο Παρίσι, στο Νοσοκομείο Μποζιόν, τον Ζιαν Λουί Λογτά Ζιακόμπ. Ένα χρόνο αργότερα αναγορεύτηκε, από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου των Παρισίων, σε Ασσισταν Έτχανζιέ, ύστερα από επιτυχή κρίση εργασίας, μεταξύ Διδακτορικής και Υφηγεσίας. Επιστρέφοντας απ' το Παρίσι παραιτήθηκε απ' το Πανεπιστήμιο Αθηνών και εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη.

Υπηρέτησε στην Α΄ Χειρουργική Κλινική του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ως Επιμελήτης της Κλινικής και υπεύθυνος του επίσημου Πειραματικού Χειρουργείου της. Τον Ιούνιο του 1972 αναγορεύτηκε παμψηφεί Υφηγητής της Χειρουργικής του Αριστοτελείου, Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, υποβληθείς σε όλες τις τυπικές και ουσιαστικές διαδικασίες.

Τον Ιούλιο του 1974 παραιτήθηκε από την Α΄ Χειρουργική Κλινική του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου για λόγους αρχών. Η Ιατρική Σχολή της Θεσσαλονίκης εξέφρασε την αντίθεσή της σ' αυτή την παραίτηση και υπέδειξε με επιμονή την ανάκλησή της. Όμως ο Διαμάντης Κασιούμης πίστευε πως η ελευθερία δεν μπορεί να ανταλλάσσεται με την άνεση. Οι αρχές της ηθικής πρέπει να τηρούνται ανεξάρτητα από οποιοδήποτε τίμημα. Τελικά η παραίτηση αυτή έγινε αποδεκτή.

Πίσω όμως από τις διαφωνίες που οδήγησαν στην παραίτηση, φαίνεται πως κρυβόταν, για αρκετό χρονικό διάστημα, η ασίγαστη επιθυμία της επιστημονικής ωρίμανσης και της επανάκαμψης στη γενέθλια γη. Εξαιτίας της αρνήθηκε να παραμείνει και να σταδιοδρομήσει στο Παρίσι. Αρνήθηκε αργότερα, καθηγητής πλέον της Ιατρικής Σχολής Ιωαννίνων να αποδεχθεί τη θέση του καθηγητή της Χειρουργικής στην Ιατρική Σχολή του Αριστοτε-

λείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ευχαρίστησε θερμά την Ιατρική Σχολή για την ξεχωριστή τιμή που του έγινε, δήλωσε όμως ότι έχει αποφασίσει οριστικά και αμετάκλητα να συνταξιοδοτηθεί στη γενέθλια γη. Για μια ακόμα φορά ελάττισε την άνεση.

Οι συνθήκες, για την υλοποίηση του ονείρου της επιστροφής ωρίμασαν το 1978. Αναλαμβάνει αρχικά τη διεύθυνση της Χειρουργικής Κλινικής του Νοσοκομείου Χατζηκώστα. Στο μεταξύ άρχισε να οργανώνεται η Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων που ιδρύθηκε το 1977. Η παρουσία της στην περιοχή μας γίνεται αισθητή απ' τις πρώτες μέρες της λειτουργίας της. Το Μάιο του 1979 ο Διαμάντης Κασιούμης εκλέγεται τακτικός καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ύστερα από εικοσάχρονη χειρουργική δραστηριότητα, θέση που κατείχε μέχρι τις 31 Αυγούστου 1996.

Η επιστημονική του δραστηριότητα στην πόλη μας απέδωσε πλούσιους τους καρπούς της. Το Μάρτιο του 1978 ιδρύει και λειτουργεί ταχύτατα το Πειραματικό Χειρουργείο της Κλινικής στο Γενικό Νοσοκομείο Χατζηκώστα. Σ' αυτό το χώρο έγιναν αρκετές πειραματικές εργασίες· επτά απ' αυτές κρίθηκαν ως διδακτορικές διατριβές με βαθμό άριστα και μερικές άλλες δημοσιεύτηκαν ως ερευνητικές εργασίες.

Έχει δημοσιεύσει —μόνος και με τους συνεργάτες του— 370 επιστημονικές εργασίες που δημοσιεύτηκαν σε περιοδικά της χώρας μας και του εξωτερικού. Μερικές απ' αυτές για πρώτη φορά στην Ελληνική βιβλιογραφία. Έχει πραγματοποιήσει 250 περίπου διαλέξεις, εισηγήσεις και μετεκπαιδευτικά μαθήματα. Έχει συγγράψει δυο διατριβές, διδακτορική και υφηγεσία, μια μονογραφία στη γαλλική γλώσσα, τρεις μονογραφίες απ' τις οποίες η μία, του 1974, είναι μοναδική στη διεθνή βιβλιογραφία και αναφέρεται στην επανασυγκόλληση των ακρωτηριασθέντων άκρων, τομέας πρωτοποριακός στη διεθνή χειρουργική. Η έναρξη αυτής της δραστηριότητας στη χώρα μας άρχισε 11 μήνες μετά την πρώτη παγκόσμια δημοσίευση. Είναι δε ο πρώτος που πραγματοποίησε τέτοιες επανασυγκολλήσεις απ' το 1964 και έπειτα. Έχει συγγράψει τέσσερα συγγράμματα: Χειρουργική Σημειολογία, Χειρουργική Παθολογία, Χειρουργική Παθολογία Οισοφάγου--Διαφράγματος και Κλινική Χειρουργική του Πεπτικού Συστήματος. Και τα 4 αυτά συγγράμματα τυπώθηκαν με δαπάνες του Πανεπιστημίου το οποίο έχει αναλάβει και τη διαχείρισή τους.

Η διδασκαλία του αρχίζει επίσημα απ' το 1960, σε πολλά μάλιστα επίπεδα: Σε επίπεδο προπτυχιακό, πρώτα, στους φοιτητές της Ιατρικής, τα μαθήματα της Χειρουργικής Σημειολογίας, της Χειρουργικής Παθολογίας και στους τελειόφοιτους της Κλινικής Χειρουργικής.

Σε επίπεδο μεταπτυχιακό, στη συνέχεια, τους ειδικευόμενους στη Γενική Χειρουργική Ιατρούς και μέρος της ειδίκευσης στη Θωρακοχειρουργική.

Έχει κινηματογραφήσει ενδιαφέρουσες ή σπάνιες εγχειρήσεις με εκπαιδευτικό και ξεχωριστό επιστημονικό ενδιαφέρον. Έχει βιντεογραφήσει δεκάδες εξαιρετικού ενδιαφέροντος εγχειρήσεις, ασυνήθιστες μέχρι σπάνιες, οι οποίες έχουν προβληθεί σε διάφορα συνέδρια.

Έλαβε, μαζί με τους συνεργάτες του, 6 συνολικά βραβεία για τις καλύτερες επιστημονικές εργασίες. Πρόσφατα έλαβε το πρώτο διεθνές και μοναδικό βραβείο στο Διεθνές Συνέδριο εχινοκοκκιάσεως στην Κύπρο.

Έλαβε μέρος, με επιστημονικές εργασίες, σε πολλά συνέδρια, Πανελλήνια, Βαλκανικά, Ευρωπαϊκά και Διεθνή. Σε άλλα απ' αυτά ήταν Πρόεδρος και σε άλλα Αντιπρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής.

Διετέλεσε Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Γεν. Νοσοκομείου Χατζηκώστα, Πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου και πρώτος πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων. Με την τελευταία αυτή ιδιότητα συνέταξε τον Οργανισμό του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου που θεωρείται ο τελειότερος στη χώρα μας, οργάνωσε το διοικητικό πυρήνα του Νοσοκομείου και επέβλεψε τις πρώτες προσλήψεις του υπαλληλικού προσωπικού που έγιναν για πρώτη —και μοναδική— φορά με το νόμο των μορίων, χωρίς να υποβληθεί ούτε μια ένσταση.

Στις 31 Αυγούστου 1996 πραγματοποίησε την τελευταία, σπάνια και εξαιρετικά λεπτή εγχείρηση, της μακροχρόνιας και πλούσιας σταδιοδρομίας του. Η Θεία Πρόνοια, στο σημείο αυτό, ικανοποίησε πλουσιοπάροχα, την ενδόμυχη επιθυμία του: Φρόντισε η διαδοχή του να είναι άψογη, αξιοκρατική, με πλήρη ανεξαρτησία και κατάφερε η τελευταία ακαδημαϊκή επιθυμία του —που ήταν, η αποχώρησή του να γίνει χωρίς την παραμικρή ανησυχία και η ευθύνη της Πανεπιστημιακής Χειρουργικής Κλινικής να περιέλθει σε ικανά χέρια— να εκπληρωθεί πλήρως.

Έτσι, στις 31 Αυγούστου 1996, ολοκληρώνοντας τις πολυετείς και πολύτιμες υπηρεσίες του στο χώρο της Ιατρικής Επιστήμης και της Υγείας, από την επίσημη θέση του Καθηγητή της Χειρουργικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου μας, ένωσε πως αυτές οι προσπάθειες και αυτοί οι αγώνες στον Ακαδημαϊκό χώρο της πατρίδας μας, που κράτησαν 40 ολόκληρα χρόνια, είχαν κάποιο ιδιαίτερο νόημα. Γι' αυτούς τους αγώνες, και γι' αυτή την προσφορά του μπορεί σήμερα να είναι υπερήφανος. Επιβράβευση αυτών των αγώνων αποτελεί και η σημερινή τιμητική εκδήλωση.

Β΄ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΠΕΤΗΣ

Ο δεύτερος εκλεκτός «Ζωσιμάς» της αποψινής εκδήλωσης, είναι ο γνωστός στον κόσμο της έρευνας και των γραμμάτων, ερευνητής και συγγραφέας, ο *Στέφανος Μπέτης*.

Γόνος και αυτός, όπως και ο Διαμάντης Κασιούμης, αγροτικής οικογένειας από το Γραμμένο· πρόκειται για το ιστορικό χωριό της Ηπείρου που συνδέθηκε με μεγάλους Δασκάλους του Γένους και εθνικούς ευεργέτες. Υπήρξε η ιδιαίτερα αρχική κοιτίδα και το ορμητήριο της παλιάς και μεγάλης Ηπειρωτικής οικογένειας των Ζωσιμάδων, της οποίας τελευταίοι απ' ευθείας επιφανείς απόγονοι στάθηκαν οι αοίδιμοι εθνικοί ευεργέτες αδελφοί Ζωσιμάδες.

Στο Γραμμένο, στο Δημοτικό και Ημιγυμνάσιο που λειτουργούσαν τότε εκεί, έμαθε τα πρώτα του γράμματα ο Στέφανος Μπέτης. Η δίψα όμως για τα γράμματα, τον έκαναν να πάρει το δρόμο για τα Γιάννινα. Εδώ εγγράφεται στη Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων. Ήταν η εποχή που στα Γιάννινα, είχαν φτάσει, εδώ και αρκετά χρόνια τα αναγεννητικά κηρύγματα των φωτισμένων παιδαγωγών οι οποίοι μοχθούσαν για τον εκσυγχρονισμό και την αναγέννηση της παιδείας· μια παιδεία που έπρεπε να γίνει κτήμα όλου του Έθνους, να στήσει τα θεμέλιά της πάνω στα πραγματικά στοιχεία της ελληνικής ζωής, όπως τα διαμόρφωσε η ιστορική εξέλιξη του έθνους· μια παιδεία που έπρεπε να θεμελιωθεί πάνω στο γνήσιο νεοελληνικό κόσμο, δηλαδή στη ζωντανή εθνική γλώσσα και τη λαϊκή παράδοση.

Κέντρο αυτής της προσπάθειας στην πόλη μας, η Ζωσιμαία. Νους και ψυχή της Ζωσιμαίας ο αείμνηστος Γυμνασιάρχης Χρίστος Σούλης. Πήρε στα χέρια του τη Ζωσιμαία, της αφιέρωσε όλες του τις δυνάμεις, την ανέδειξε σε πρότυπο Γυμνάσιο και συνέδεσε το όνομά του με μια από τις γονιμότερες περιόδους της ιστορίας της. Μέσα σ' ένα τέτοιο εύφορο εκπαιδευτικό περιβάλλον βρέθηκαν τότε οι μαθητές της γεραράς Ζωσιμαίας, ανάμεσα στους οποίους και ο Στέφανος Μπέτης. Οι γενιές των μαθητών που πέρασαν από τη Ζωσιμαία εκείνη την εποχή πολλά θυμούνται και πολλά ωφελήθηκαν. Τα νάματα της παιδείας πότισαν άφθονα τις ψυχές τους. Ποτισμένος απ' τα νάματα μιας τέτοιας παιδείας ο Στέφανος Μπέτης εγκαταλείπει τη Ζωσιμαία —το ένα ίδρυμα των Ζωσιμάδων— για να πάει στο δεύτερο Ίδρυμά τους, τη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων. Απ' εκεί πήρε το πτυχίο του, το 1940, με το βαθμό άριστα. Αμέσως μετά διορίστηκε δάσκαλος, πρώτα σε χωριά της Θεσπρωτίας και, στη συνέχεια, σε χωριά των Ιωαννίνων. Κατέληξε, το 1964, στα

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΞΑΝΤΩΝ
ΖΩΣΙΜΑΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
"ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΔΕΣ"

ΑΠΟΝΕΜΕΙ

ΣΤΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟ ΜΠΙΕΤΗ
ΕΡΕΥΝΗΤΗ - ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ

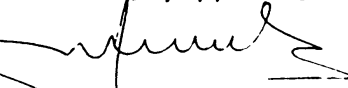
Για την συμβολή του στην έρευνα και την πνευματική του προσφορά στον Ηπειρώτικο Χώρο.

Ιωάννινα 14 Δεκεμβρίου 1996
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο πρόεδρος

Θωμάς Μπαροκτάκης

Ο Γενικός Γραμματέας

Γεώργιος Βαζαλούκας

Γιάννινα, όπου διηύθυνε, με πολλή επιτυχία και πλούσιους τους καρπούς, τα ιστορικότερα Δημοτικά Σχολεία της πόλης. Το Καπλάνειο, το Ελισαβέτειο και το Βαλάνειο, μέχρι το 1976, οπότε και συνταξιοδοτήθηκε.

Η εκπαιδευτική σταδιοδρομία του Στέφανου Μπέτη συμπίπτει με τις πιο ένδοξες, αλλά και πιο τραγικές στιγμές της πατρίδας μας. Αρχίζει με νωπές τις μνήμες απ' το έπος της Πίνδου, με τις πληγές ανοιχτές απ' την επίθεση του Μουσολίνι και του Χίτλερ. Ζει και διδάσκει τα ελληνόπουλα σε μια εποχή που οι μεγάλες μάζες του λαοί μας και η νεολαία μας, με το δάκρυ και με το αίμα τους, συντήρησαν στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής, το μεγάλο αντιστασιακό όραμα και μετέτρεψαν τους καημούς της αντιστασιακής Ελλάδας σε έργα που εμπνέουν και φρονηματίζουν τις γενιές που ακολούθησαν. Σ' αυτά τα μεγάλα αντιστασιακά έργα η Ήπειρος έδωσε το μεγάλο παρών. Στη μαζική λαϊκή αντίσταση της Ηπείρου κυρίαρχος υπήρξε ο ρόλος των πνευματικών ανθρώπων και της νεολαίας μας. Πρώτος και εδώ ο Στέφανος Μπέτης. Παίρνει ενεργό μέρος στην Εθνική Αντίσταση από τις τάξεις του ΕΑΜ και του ΕΛΑΣ. Πρωτοστατεί, μαζί με άλλους πνευματικούς ανθρώπους, στον αγώνα που διεξάγεται, στις πόλεις και στα χωριά της Ηπείρου, για να μείνει αδούλωτη η ελληνική ψυχή.

Στα γράμματα ο Στέφανος Μπέτης πρωτοεμφανίστηκε το 1956, με δημοσίευσμά του στο περιοδικό «Ηπειρωτική Εστία».

Από τότε, και μέχρι σήμερα, ένα πλήθος από μελέτες, πάνω από τις εκατό, με περιεχόμενο ιστορικο-λαογραφικό, είδαν το φως της δημοσιότητας, από τις στήλες Ηπειρωτικών περιοδικών και λοιπών εντύπων, όπως η «Ηπειρωτική Εστία», το «Δωδωναίο Φως», τα «Ηπειρωτικά Χρονικά», το «Ηπειρωτικό Ημερολόγιο» και η εφημερίδα «Ηπειρωτικός Αγών». Αρκετές από τις μελέτες του αυτές, οι πιο πολυσέλιδες, εκδόθηκαν σε ανάτυπα και ξεχωριστά βιβλία. Μια μάλιστα με τον τίτλο «Ζωσιμάδες» απέσπασε το Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών, με τιμητικό δίπλωμα και χρηματικό έπαθλο. Πρόκειται για ένα μνημειώδες έργο στο οποίο ο συγγραφέας παρουσιάζει, κατά τρόπο συστηματικό, τους Ηπειρώτες αδελφούς Ζωσιμάδες και το μέγα έργο της συμβολής τους στο Διαφωτισμό, την εθνική, πνευματική και πολιτική αναγέννηση, κατά την τελευταία μάλιστα ορμητική τους φάση.

Ακούραστος ερευνητής ο Στέφανος Μπέτης συνεχίζει, μέχρι σήμερα — ελπίζουμε και ευχόμαστε να συνεχίσει επί πολύ — τις προσφυλείς περί τη λογιοσύνη ασχολίες του.

Κυρίες και Κύριοι

Συνηθίζουμε να τιμάμε συχνά τους απόμαχους. Στην περίπτωση όμως του Διαμάντη Κασιούμη και του Στέφανου Μπέτη, που απόψε τιμάμε, το αντίθετο ακριβώς συμβαίνει. Θέλω να πιστεύω πως και οι δυο τους κάθε άλλο παρά απόμαχοι αισθάνονται· και ότι τέτοιες ώρες —όπως αυτές της αποψινής εκδήλωσης— μαζί με όσα αξιώθηκαν να πραγματοποιήσουν στη ζωή τους —και αυτά είναι πολλά και αξιόλογα— αναλογίζονται και όσα δεν πρόλαβαν ακόμα να προσφέρουν στην επιστήμη, στην έρευνα, στον τόπο τους, όσα φιλοδοξούν και οφείλουν να προσφέρουν, όσα μπορούν και πρέπει να προσφέρουν. Σ' αυτή την υπόμνηση του χρέους, είμαι βέβαιος, συμβάλλει και η αποψινή τιμητική διάκριση.

Τιμητική διάκριση που αντανακλά, πρώτα, στους ίδιους. Είναι πράγματι συγκινητικό και ευχάριστο να αφιερώνεις τη ζωή σου σε κάποιο υψηλό σκοπό, να διαθέτεις όλες σου τις δυνάμεις και να τις θέτεις στην υπηρεσία των συνανθρώπων σου, και να έρχονται οι συνάνθρωποί σου, όταν ακόμα δεν έχεις ολοκληρώσει το έργο σου και να το αναγνωρίζουν.

Τιμητική διάκριση που αντανακλά, έπειτα, στη Ζωσιμαία Σχολή. Και τούτο γιατί η Ζωσιμαία δεν ήταν απλά ένα απ' τα πολλά Γυμνάσια του Κράτους, αλλά Σχολή γεραρά και ιστορική, φάρος πνευματικός του Έθνους που φώτισε γενεές ολόκληρες Ελληνοπαίδων και μεταλαμπάδευσε τα πνευματικά αγαθά του προγονικού μας πολιτισμού. Όταν λοιπόν αναγνωρίζεται και τιμάται το έργο των τροφίμων της, τιμάται και η Σχολή που τους ανέθρεψε.

Τιμητική διάκριση, τέλος, που αντανακλά σε ολόκληρη την κοινωνία μας, ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή. Μια εποχή που οι αξίες δοκιμάζονται και οι αγαθοί όπου υπάρχουν, δύσκολα επιβραβεύονται. Ο Διαμάντης Κασιούμης και ο Στέφανος Μπέτης, με τη ζωή τους, με το έργο τους, με τον αγώνα τους, αναδείχτηκαν αγαθοί. Τίμησαν τον εαυτό τους, την επιστήμη και την έρευνα, τίμησαν τον τόπο τους. Γι' αυτό κι εμείς έμπρακτα απόψε τους τιμάμε, πιστεύοντας πλήρως στην αλήθεια που κρύβεται στην Περικλεία φράση: «άθλα οἰς κείται ἀρετῆς μέγιστα, τοῖσδε καὶ οἱ πολῖται ἀρίστα πολιτεύουσι».

Αυτό, σε τελευταία ανάλυση, είναι και το βαθύτερο νόημα της αποψινής εκδήλωσης.

Σας ευχαριστώ.

ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΗ ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΚΑΣΙΟΥΜΗ

Καθηγητή Χειρουργικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Πρώτα να ευχαριστήσω τους διοργανωτές της σημερινής εκδήλωσης για την τιμή που μου έκαναν να με συμπεριλάβουν σ' αυτή.

Να ευχαριστήσω επίσης θερμά και τον κύριο ομιλητή της βραδιάς τον καθηγητή, συγγραφέα και δημοσιολόγο κ. Σπ. Εργολάβο για τα όσα καλά λόγια είπε για μένα, ίσως κάπως υπερβολικά.

Ο Διαμάντης Κασιούμης στο βήμα

Να ευχαριστήσω ακόμη όλους εσάς που με την αθρόα προσέλευση και παρουσία σας δίνετε τόσο μεγάλες και πραγματικές διαστάσεις στην εκδήλωση των ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ.

Τέλος και κυρίως να ευχαριστήσω αλλά και να συγχαρώ μαζί τους όλους όσους είχαν την έμπνευση και την πρωτοβουλία να ιδρύσουν το Σύνδεσμο αυτό των ΖΩΣΙΜΑΔΩΝ των Αποφοίτων και των Διδαξάντων της Ζωσιμαίας Σχολής στην εκδήλωση του οποίου βρισκόμαστε όλοι μας σήμερα.

Να συγχαρώ μαζί τους και να εξηγήσω γιατί:

Είναι γνωστός πια ο διευρυμένος και σταθεροποιημένος ατυχώς δεισμός της εποχής μας, που θέλει την Πολιτεία από την μια μεριά, την όποια Πολιτεία, να είναι υπεύθυνη για όλα ανεξαιρέτως και τον πολίτη από την άλλη να τα αναμένει όλα από αυτήν την πολιτεία.

Σ' αυτόν τον τόσο ανεπιθύμητο δεισμό η σημερινή πρωτοβουλία του Συνδέσμου έμπρακτα επιχειρεί να απαντήσει προς την ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση. Προς εκείνη δηλαδή που θέλει και επιτάσσει οι μικροκοινωνίες και ιδιαίτερα οι περιφερειακές να αναλαμβάνουν τις πρωτοβουλίες εκείνες που θα συμβάλλουν στην ανασυγκρότηση της χαμένης συλλογικότητας και στην προώθηση της συνυπευθυνότητας. Κι ακόμη θα βοηθήσουν σημαντικά στην αναζήτηση των αξιών εκείνων που στηρίζουν ισοδύναμα και ισόρροπα τις ανάγκες του ατόμου με εκείνες του κοινωνικού συνόλου.

Είναι γνωστό, τόχουμε πει και πρόσφατα αλλά και το ξαναγράψαμε, πως σήμερα στη ζωή μας, στην κοινωνία μας, κυριαρχούν η ευδαιμονοθηρία και ο αχαλίνωτος καταναλωτισμός, ο ατομικισμός με την περισσή υποκρισία, κομψή ή φαρμακερή και τη συνεπόμενη αλαζονεία όπως και προ παντός η τόσο ξέφρενη και αφηνιώδης προσπάθεια συσσώρευσης αγαθών, φυσικά υλικών.

Όλοι βέβαια γνωρίζουμε και οι περισσότεροι έχουμε συνειδητοποιήσει ότι ελάχιστα από τα υλικά αυτά αγαθά μας χρειάζονται και ακόμη αν θέλετε μπορούμε πραγματικά να χαρούμε.

Είναι εύλογο λοιπόν να χαιρόμαστε για οποιαδήποτε πρωτοβουλία που επιχειρεί να προωθήσει, όπως προανέφερα, τη συλλογικότητα και συνυπευθυνότητα έστω και περιορισμένα. Και είναι φυσικό η χαρά μας να είναι μεγαλύτερη όταν η συλλογικότητα αυτή μας φέρνει πίσω στα ωραία χρόνια της εφηβείας μας, από τα οποία και καταγόμαστε. Μας θυμίζει τα φιλόδοξα όνειρά μας που φώτιζαν τα χρόνια εκείνα καθώς και τα ζεστά κι αξέχαστα πρόσωπα ΕΚΕΙΝΩΝ που μας συμπαραστάθηκαν στις τότε ανησυχίες και δυσκολίες μας, που μας παίδευσαν βαθιά και μας γέμισαν με ήθος και αξιοπρέπεια, ανιδιοτέλεια και αγάπη για τον άνθρωπο και τον τόπο μας.

Πώς θα μπορούσα να τους ξεχάσω; Μνημονεύω τον τελευταίο που χάσαμε, το μεγάλο Δάσκαλο Αρσένη Γεροντικό αλλά και τους προηγήθεντες, όπως τον αξιολάτρευτο Γιάννη Σαραλή, το Βασίλη Πεταλά, τον καλό καγαθό Μιχάλη Μπάη και τόσους άλλους μεταξύ των. Η ευγνωμοσύνη ξεχειλίζει τόσο σε μένα όσο και στους συμμαθητές μου για τους πραγματικούς αυτούς δασκάλους μας που ακούραστα κι ασταμάτητα, με

τις αστείρευτες διδαχές τους, μας «έπλασαν» για οχτώ ολόκληρα χρόνια.

Ο άγιος Αυγουστίνος έλεγε πως το παρόν έχει τρεις διαστάσεις —το παρελθόν του παρόντος, το παρόν του παρόντος και το μέλλον του παρόντος—.

Με την πρωτοβουλία του Συνδέσμου σας αυτή σήμερα συζητάτε κάπως το παρελθόν του παρόντος με το παρόν του παρόντος. Και γι' αυτό σας ευχαριστούμε. Απομένει το μέλλον του παρόντος. Γι' αυτό το μέλλον του παρόντος να εκφράσω μια ευχή και να τελειώσω μ' αυτή.

Η σημερινή πρωτοβουλία του Συνδέσμου —οι ΖΩΣΙΜΑΔΕΣ— να συνεχίσει όσο γίνεται πιο φιλόδοξα. Ν' αγωνιστεί κατ' αρχήν να αποκλείσει τους ελλοχεύοντες κινδύνους να μεταβληθεί για παράδειγμα σε μια ελίτ στο εσωτερικό μιας ήδη χαλαρωμένης περιφερειακής κοινωνίας, ή στην καλύτερη περίπτωση σε μια θετική γιατί όχι επιστροφή των μελών του Συνδέσμου στα περασμένα. Εύχομαι λοιπόν να αγωνιστεί, αναλαμβάνοντας και νέες πρωτοβουλίες ώστε να δώσει στα μέλη του αλλά και σε όσους θα ήθελαν και θα μπορούσαν, τη δυνατότητα να συναντιούνται και να αναζητούν τα νέα όρια της διαρκώς μεταβαλλόμενης πραγματικότητας. Να φωτίζουν τα νέα προβλήματα και να επιχειρούν να προτείνουν τις ανάλογες λύσεις. Προβλήματα οικονομικά της περιοχής μας, προβλήματα περιβαλλοντικά κ.ά. Να μας φέρουν στην επιφάνεια τις ρίζες μας και κυρίως την πολιτιστική πλούσια ιδιαιτερότητά μας. Ακόμη η πρωτοβουλία αυτή να συνενωθεί με άλλες ομόλογες φωνές με κριτήριο πάντοτε ό,τι μας ενώνει κι όχι ό,τι μας χωρίζει, με κοινό στόχο τη συνύπαρξή μας σ' ένα αντάξιο μέλλον και με ξεχωριστή έμφαση στην ιδιαιτερότητα του γεωγραφικού χώρου μας, που όμως ούτε πρέπει, ούτε μπορεί να είναι ξέχωρος ούτε και άξενος στα παιδιά του.

Ευχαριστώ πολύ όλους σας.

Ιωάννινα, 14 Δεκεμβρίου 1996

ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΗ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΠΕΤΗ

Αγαπητοί φίλοι,

Σε μένα δεν μένει, παρά να σας ευχαριστήσω με την καρδιά μου όλους Σας, και τους οργανωτές της εκδήλωσης αυτής τιμητικής για το πρόσωπό μου και τους άλλους παριστάμενους διδάξαντες και διδαχθέντες στη μεγαλώνυμη Ζωσιμαία Σχολή.

Να σας πω τίποτε περισσότερο δεν μπορώ, και για τη συγκίνηση, που με διακατέχει, αλλά κυρίως, γιατί μετά την αρρώστεια μου δεν με βοηθάει η γλώσσα, αφού κατάνησα να μιλώ τόσο λίγο και από χειρογράφου. Ας όψεται, θάλεγα, γι' αυτό ο αγαπη-

Ο Στ. Μπέτης στο βήμα

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου με το Διαμάντη Κασιούμη και το Στέφανο Μπέτη στο τέλος της εκδήλωσης.

τός φίλος και γείτονάς μου, ο Θωμάς, που επέμεινε να με στήσει άκοντα ενώπιόν Σας. Συνέβη δηλ. το της παροιμίας «θέλοντας ο βλάχος μη θέλοντας ο ζωγράφος κ.λ.»

Δεν του καταλογίζω βέβαια ευθύνες για το γεγονός. Τα κίνητρά του ήταν αγνά, η αγαθή προαίρεση και το χρέος του να προβληθεί και να τιμηθεί οπωσδήποτε ένας εργάτης του πνεύματος για το ίσως ασήμαντο έργο του, αυτός που σ' όλη του τη ζωή ήταν οπαδός συνεπής της αρχής του «λάθε βιώσας». Γι' αυτό και ο ομιλών για ν' απαλύνει την κάπως αρνητική εικόνα της εδώ εμφάνισής του και να σας αποζημιώσει τρόπον τινά, έφερε μαζί του αρκετά αντίτυπα, όχι βέβαια ανάλογα με τον αριθμό σας, της μελέτης του «Αθανάσιος Τσακάλωφ», που εκδόθηκε με τη χορηγία του αείμνηστου Γιάννη Καμπέρη, γνωστού μεγαλοευεργέτη της πόλης μας και σας τα προσφέρει, δώρο ελάχιστο σε μνημόσυνο πρώτα του χορηγού της και ανάμνηση κατόπιν αυτής της εκδήλωσης.

Και πάλι σας ευχαριστώ.

Οι τελειόφοιτοι του προτύπου της Ζ.Σ. έτους 1937-38, με το βέλος ο Στ. Μπέτης.

